

На основу члана 80. тачка 5) Закона о пољопривредном земљишту („Службени гласник РС”, бр. 62/06, 65/08 – др. закон, 41/09 и 112/15),

Министар пољопривреде и заштите животне средине доноси

ПРАВИЛНИК

о условима за обављање контроле плодности обрадивог пољопривредног земљишта

“Службени гласник РС”, број 48 од 19. маја 2017.

1. Уводне одредбе

Члан 1.

Овим правилником прописују се услови које треба да испуни привредно друштво или друго правно лице у погледу техничких и стручних капацитета за вршење контроле плодности.

Члан 2.

Поједини изрази употребљени у овом правилнику имају следеће значење:

1) контрола плодности обрадивог пољопривредног земљишта (у даљем тексту: контрола плодности) су стручни послови који обухватају: узорковање земљишта за одређивање основних параметара плодности земљишта, узорковање земљишта за одређивање допунских параметара плодности земљишта, лабораторијска анализа основних, односно допунских параметара плодности земљишта и давање препорука којима се утврђује плодност пољопривредног земљишта ради обезбеђења правилне и рационалне употребе средстава за исхрану биљака и оплеменењивача земљишта прописани законом којим се уређују средства за исхрану биља и оплеменењивачи земљишта, као и примена адекватних агротехничких и мелиоративних мера, са циљем заштите и очувања физичких, хемијских и биолошких својстава пољопривредног земљишта од прве до пете катастарске класе и постизања оптималних приноса гајених биљних култура уз очување животне средине;

2) овлашћена организација за одређивање основних параметара плодности земљишта је привредно друштво и друго правно лице: високошколска образовна установа у области пољопривреде и институт у области пољопривреде које је регистровано за обављање одговарајуће делатности, овлашћено од стране министарства надлежног за послове пољопривреде (у даљем тексту: Министарство) и испуњава услове прописане законом којим се уређује пољопривредно земљиште и овим правилником за одређивање основних параметара плодности земљишта, давање препоруке према добијеним резултатима основних параметара плодности и по потреби узорковања земљишта за одређивање основних параметара плодности земљишта;

3) овлашћена организација за одређивање допунских параметара плодности земљишта је организација из тачке 2) овог члана која је регистрована за обављање одговарајуће делатности, овлашћена од стране Министарства и испуњава услове прописане законом којим се уређује пољопривредно земљиште и овим правилником за обављање и допунских параметара плодности земљишта;

4) референтна организација је организација из тачке 3) овог члана која је регистрована за обављање одговарајуће делатности, овлашћена од стране Министарства и испуњава услове прописане законом којим се уређује пољопривредно земљиште и овим правилником за проверу резултата лабораторијских анализа узорака насталих у раду организације из тач. 2) и 3) овог члана, као и за давање стручног мишљења о исправности проверених резултата, осим за проверу својих резултата лабораторијских анализа;

5) узорковање земљишта за одређивање основних параметара плодности земљишта (у даљем тексту: узорковање земљишта) је теренско узимање просечног узорка пољопривредног земљишта са катастарске пољопривредне парцеле праћен писменим подацима о узорковању од стране овлашћене организације за одређивање основних параметара плодности земљишта, власника или корисника земљишта;

6) узорковање земљишта за одређивање допунских параметара плодности земљишта је теренско узимање узорка пољопривредног земљишта са катастарске пољопривредне парцеле праћен писменим подацима о узорковању од стране овлашћене организације за одређивање допунских параметара плодности земљишта;

7) основни параметри плодности земљишта утврђују се лабораторијском анализом пољопривредног земљишта, и то су: реакција земљишта (вредност рН) – активна и супституциона киселост, влажност земљишта, садржај слободног калцијум карбоната, садржај органске материје (садржај хумуса), садржај укупног азота N који може да буде утврђен и рачунским путем из садржаја органске материје, садржај лакоприступачног фосфора у облику P_2O_5 и садржај лакоприступачног калијума у облику K_2O ;

8) допунски параметри плодности земљишта су параметри утврђени лабораторијском анализом пољопривредног земљишта осталих водно физичких, хемијских и биолошких карактеристика пољопривредног земљишта чије је одређивање резултата обавезно за издавање препоруке за земљиште са одређеним степеном

деградације, односно чије је одређивање резултата у складу са правилима струке потребно за издавање препоруке за:

- (1) производњу гајене биљне врсте са специфичним захтевима,
- (2) подизање вишегодишњих засада,
- (3) земљиште намењено за органску производњу;

9) препорука је писано упутство стручног лица из члана 15. овог правилника о потреби гајене биљне врсте за средствима за исхрану биљака и примени агротехничких и мелиоративних мера, сачињена према добијеним резултатима основних, односно допунских параметара плодности земљишта и изражено у потребној количини активне материје хранива, количини средстава за исхрану биљака и количини оплемењивача земљишта која се примењује по јединици површине.

2. Услови у погледу техничких капацитета

Члан 3.

Овлашћена организација за одређивање основних параметара плодности земљишта, односно за одређивање допунских параметара плодности земљишта, као и референтна организација испуњава услове у погледу техничких капацитета ако:

- 1) располаже одговарајућим радним простором са функционално одвојеним просторијама;
- 2) има одговарајућу техничку опремљеност;
- 3) је акредитована у Акредитационом телу Србије (у даљем тексту: АТЦ);
- 4) је регистрована у Агенцији за привредне регистре за обављање осталих стручних, научних и техничких делатности или у судском регистру.

а) Услови у погледу радног простора

Члан 4.

Овлашћена организација за одређивање основних параметара плодности земљишта, односно за одређивање допунских параметара плодности земљишта, као и референтна организација испуњава услове у погледу одговарајућег радног простора са функционално одвојеним просторијама ако располаже објектом од чврстог материјала са обезбеђеним условима радне средине заштићеним од спољних фактора у којем се налазе функционално одвојене просторије, односно распоред тих просторија је такав да се омогућава несметана комуникација и вршење анализа и других послова без међусобних непожељних утицаја.

Члан 5.

Простор из члана 4. овог правилника у коме се обављају послови одређивања основних параметара плодности земљишта састоји се од функционално одвојених просторија за:

- 1) пријем узорака земљишта;
- 2) сушење узорака земљишта, која је одвојена од могућих извора контаминације;
- 3) млевење и просејавање узорака земљишта;
- 4) мерење масе, осим ако се у просторији за лабораторијско извођење хемијских анализа из тачке 5) овог става налази део за мерење масе који је изолован од спољних утицаја;
- 5) лабораторијско извођење хемијских анализа;
- 6) складиштење и чување узорака земљишта смештајног капацитета за најмање две године рада на овим пословима;
- 7) складиштење и чување хемикалија и остатака хемијских раствора.

Просторије из става 1. овог члана смештене су на једној локацији како би се осигурао непрекидан ток кретања узорка земљишта од пријема у лабораторију, извођења анализе, чувања узорка и одбацивања узорка.

Члан 6.

Простор из члана 4. овог правилника у коме се обављају послови одређивања допунских параметара плодности земљишта састоји се, поред просторија из члана 5. овог правилника, и од функционално одвојених просторија за:

- 1) спаљивање (разарање) узорака, осим ако је у просторијама из члана 5. став 1. овог правилника смештен дигестор;
- 2) рад опреме високе технологије;
- 3) чување боца са гасовима за инструменте.

Члан 7.

Простор из члана 4. овог правилника за обављање послова давања препорука од стране овлашћене организације за одређивање основних параметара плодности земљишта, односно за одређивање допунских параметара плодности земљишта састоји се од функционално одвојене просторије са радним столом и потребном рачунарском опремом, као и са делом за чување документације о извршеним узорковањима и датим препорукама смештајног капацитета за најмање пет година рада на овом поступку.

Члан 8.

Референтна организација испуњава услов у погледу простора из члана 4. овог правилника ако располаже функционално одвојеним просторијама из чл. 5–7. овог правилника.

б) Услови у погледу техничке опремљености

Члан 9.

Овлашћена организација за одређивање основних параметара плодности земљишта за обављање послова узорковања земљишта, испуњава услове у погледу техничке опремљености ако има најмање:

- 1) агрохемијску сонду, бургију или моторно возило за аутоматско узимање узорака или други одговарајући алат за узимање узорака, врећице за узорке, картице за податке о узорку;
- 2) пријемник за читавање географских координата (GPS пријемник);
- 3) моторно возило за превоз узорака.

Овлашћена организација за одређивање допунских параметара плодности земљишта за обављање послова узорковања земљишта испуњава услове у погледу техничке опремљености ако, поред опреме из става 1. овог члана, има и опрему за узорковање земљишта за одређивање допунских параметара плодности земљишта у складу са стандардним методама испитивања.

Члан 10.

Овлашћена организација за одређивање основних параметара плодности земљишта за обављање послова одређивања основних параметара плодности земљишта испуњава услов у погледу техничке опремљености ако има најмање:

- 1) опрему за уситњавање и хомогенизацију узорака (млин за млевење узорака);
- 2) сита за просејавање узорака промера 2 mm;
- 3) уређај за припрему дестиловане воде;
- 4) ротациону мућкалицу или хоризонталну трескалицу;
- 5) техничку вагу са тачношћу 0,01 g;
- 6) аналитичку вагу са тачношћу 0,0001 g;
- 7) pH метар;
- 8) Scheibler-ов калциметар;
- 9) за примену документоване методе за одређивање садржаја слободног CaCO_3 :
 - (1) барометар,
 - (2) термометар;
- 10) бирету за титрацију;
- 11) сушницу са подешавањем температуре до 110 °C;
- 12) спектрофотометар;
- 13) пламени фотометар или атомски апсорпциони спектрофотометар (AAC);

14) фрижидер (до +4 °C) довољне запремине за чување хемијских раствора и стандардних супстанци;

15) одмерну пипету и судове, лабораторијски прибор, лабораторијско посуђе, потрошни материјал и хемикалије у складу са прописаним методама одређивања основних параметара плодности земљишта;

16) рачунар како би се обезбедила израда резултата параметара плодности са наведеном идентификацијом коришћене методе и следљивост података о спроведеним поступцима о узорковању, пријему узорака, извођењу анализа (међу резултати), формирању извештаја о испитивању, издавању препорука, чувању узорака и одбацивању узорака;

17) штампач.

Овлашћена организација за одређивање допунских параметара плодности земљишта за обављање послова одређивања допунских параметара плодности земљишта испуњава услов у погледу техничке опремљености ако, поред опреме и уређаја из става 1. тач. 1)–8) и тач. 10)–17) овог члана, има и опрему и уређаје за извођење осталих водно физичких, хемијских и биолошких метода стандардних испитивања.

Члан 11.

Референтна организација испуњава услове у погледу техничке оспособљености ако има опрему и уређаје из члана 9. и члана 10. став 2. овог правилника.

в) Услови у погледу акредитације

Члан 12.

Овлашћена организација за одређивање основних параметара плодности земљишта испуњава услов у погледу акредитације ако је акредитована за стандардне методе испитивања за извођење основних параметара плодности земљишта и има сертификат о акредитацији лабораторије издат од стране АТЦ у складу са захтевима стандарда SRPS ISO/IEC 17025:2006, Општи захтеви за компетентност лабораторија за испитивање и лабораторија за еталонирање, за предмет испитивања: земљиште.

Овлашћена организација за одређивање допунских параметара плодности земљишта испуњава услов у погледу акредитације ако је, поред акредитације из става 1. овог члана, акредитована за стандардне методе испитивања за извођење допунских параметара плодности земљишта, за узорковање земљишта за одређивање допунских параметара плодности земљишта и има сертификат о акредитацији лабораторије издат од стране АТЦ у складу са захтевима стандарда SRPS ISO/IEC 17025:2006, Општи захтеви за компетентност лабораторија за испитивање и лабораторија за еталонирање, за предмет испитивања: земљиште.

Референтна организација, поред акредитације из ст. 1. и 2. овог члана, треба да осигура и квалитет резултата испитивања кроз учешће у РТ (proficiency testing) шемама акредитованих РТ провајдера који акредитацијом доказују да се Правила о учешћу у међулабораторијским поређењима и програмима за испитивање оспособљености РТ активности организују и спровode у складу са захтевима стандарда SRPS ISO/IEC 17025:2006, Општи захтеви за компетентност лабораторија за испитивање.

3. Услови у погледу стручних капацитета

Члан 13.

Овлашћена организација за одређивање основних параметара плодности земљишта за обављање послова одређивања основних параметара плодности земљишта испуњава услов у погледу стручних капацитета ако има најмање:

1) једно лице запослено на неодређено време са стеченим високим образовањем у обиму од најмање 240 ЕСПБ бодова, мастер академским студијама, специјалистичким академским студијама, специјалистичким струковним студијама, односно на основним студијама у трајању од најмање четири године или специјалистичким студијама на факултету из стручне области биотехничке науке – одсек мелиорација земљишта или одсек биљна производња или из научне области хемијске науке или из стручне области инжењерство заштите животне средине или из стручне области технолошко инжењерство – одсек биохемијско инжењерство и биотехнологија или одсек хемијско инжењерство, са најмање три године радног искуства на пословима лабораторијских испитивања, као и једно лице запослено на неодређено време са завршеном средњом стручном школом у четворогодишњем трајању пољопривредног или хемијског смера (пољопривредни техничар или хемијски лаборант) или гимназијом природног смера; или

2) два лица запослена на неодређено време са стеченим високим образовањем у обиму од најмање 240 ЕСПБ бодова, мастер академским студијама, специјалистичким академским студијама, специјалистичким струковним студијама, односно на основним студијама у трајању од најмање четири године или специјалистичким студијама на факултету из стручне области биотехничке науке – одсек мелиорација земљишта или одсек биљна производња или из научне области хемијске науке или из стручне области инжењерство заштите животне средине или из стручне области технолошко инжењерство – одсек биохемијско инжењерство и

биотехнологија или одсек хемијско инжењерство, са најмање три године радног искуства на пословима лабораторијских испитивања.

Члан 14.

Овлашћена организација за одређивање допунских параметара плодности земљишта за обављање послова одређивања допунских параметара плодности земљишта испуњава услове у погледу стручних капацитета ако има најмање:

1) једно лице запослено на неодређено време са стеченим високим образовањем на мастер академским студијама или на магистарским студијама из стручне области биотехничке науке – одсек мелиорација земљишта или одсек биљна производња или из научне области хемијске науке или из стручне области инжењерство заштите животне средине или из стручне области технолошко инжењерство – одсек биохемијско инжењерство и биотехнологија или одсек хемијско инжењерство, са најмање три године радног искуства на пословима лабораторијских испитивања земљишта;

2) једно лице запослено на неодређено време са стеченим високим образовањем у обиму од најмање 240 ЕСПБ бодова, мастер академским студијама, специјалистичким академским студијама, специјалистичким струковним студијама, односно на основним студијама у трајању од најмање четири године или специјалистичким студијама на факултету из стручне области биотехничке науке – одсек мелиорација земљишта или одсек биљна производња или из научне области хемијске науке или из стручне области инжењерство заштите животне средине или из стручне области технолошко инжењерство – одсек биохемијско инжењерство и биотехнологија или одсек хемијско инжењерство, са најмање три године радног искуства на пословима лабораторијских испитивања;

3) једно лице запослено на неодређено време са завршеном средњом стручном школом у четворогодишњем трајању пољопривредног или хемијског смера (пољопривредни техничар или хемијски лаборант) или гимназијом природног смера.

Лице из става 1. тач. 2) и 3) овог члана може да буде исто лице из члана 13. тачка 2) овог правилника.

Члан 15.

Овлашћена организација за одређивање основних параметара плодности земљишта, односно за одређивање допунских параметара плодности земљишта за обављање послова давања препорука испуњава услов у погледу стручних капацитета ако има најмање једно лице запослено на неодређено време са стеченим високим образовањем у обиму од најмање 240 ЕСПБ бодова, мастер академским студијама, специјалистичким академским студијама, специјалистичким струковним студијама, односно на основним студијама у трајању од најмање четири године или специјалистичким студијама на факултету из стручне области биотехничке науке – одсек мелиорација земљишта или одсек биљна производња или одсек агрохемија или одсек физиологија и исхрана биљака и најмање пет година радног искуства у обављању стручних послова у области пољопривреде.

Члан 16.

Референтна организација испуњава услове у погледу стручних капацитета ако, поред стручних капацитета из чл. 13–15. овог правилника, има најмање три лица запослена на неодређено време са стеченим високим образовањем на докторским студијама у области биотехничке науке у пољопривреди и области заштите животне средине у научном звању и ужом научном дисциплином: физика земљишта, хемија земљишта, биологија земљишта, агрохемија, педологија и друге научне дисциплине у области пољопривреде које се односе на земљиште, које је учествовало у пројектима и програмима научноистраживачког и стручног рада из области мелиорација земљишта или области исхране биљака или области агроекологије у последњих десет година.

4. Завршна одредба

Члан 17.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, осим одредбе члана 12. став 1. овог правилника за овлашћене организације за одређивање основних параметара плодности земљишта у делу који се односи на акредитацију, као и члана 12. став 2. овог правилника за овлашћене организације за одређивање допунских параметара плодности земљишта у делу који се односи на акредитацију узорковања земљишта за одређивање допунских параметара плодности земљишта, које се примењују од 31. марта 2019. године.

Број 110-00-70/2017-09

У Београду, 9. маја 2017. године

Министар,

Бранислав Недимовић, с.р.